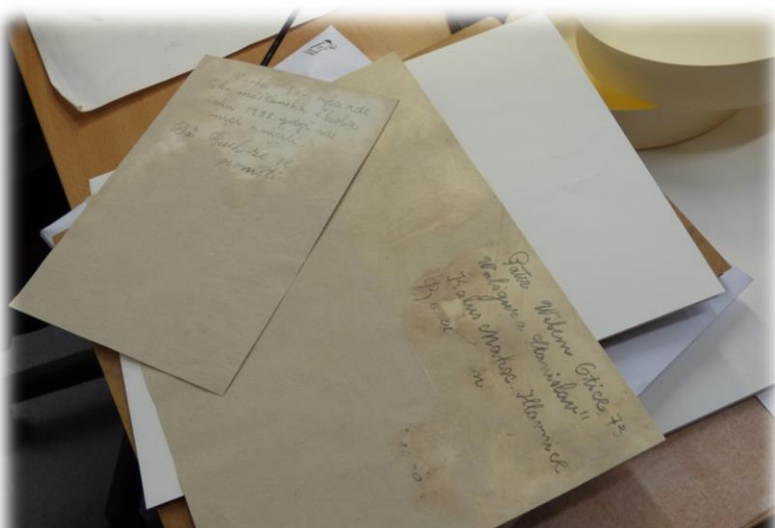


Dejme slovo odborníkům

Touha získat více informací z našich písemných vzkazů, stejně jako jejich velmi špatný stav, kdy se doslova začaly rozpadat před očima, nás zavedly až na půdu oslovených odborných pracovišť. Konkrétně se jednalo o konzervátorské dílny opavského zemského archivu a stejně tak jsme kontaktovali i pracovníky okresního archivu. Obě pracoviště nám vyšla vstříc, dokonce nám umožnila podívat se na jejich práci velmi zblízka, a to prostřednictvím exkurzí, které nám daly opravdu jedinečné a mimořádné zážitky.

Konzervátorskou dílnou nás provázela milá, usměvavá a pro svou práci zapálená konzervátorka Renata Soldánová. Nejdříve nás seznámila s tím, jak to při její práci chodí, a pak nám ukázala výsledky své práce, tedy „naše“ dva precizně ošetřené a zrestaurované písemné vzkazy. Při pohledu na ně mnohým z nás doslova spadla brada. Namísto vetchých a rozpadajících se papírových útržků před námi ležely dva úplné a perfektně zachovalé archy papíru.



Naše školní písemné objevy v novém kabátě

V rozhovoru s paní konzervátorkou jsme se kromě její práce a předpokladů pro její vykonávání nemohli nezeptat na samotnou konzervaci našich písemností a jejich následnou péči o ně.

Bylo náročné ošetřit náš nález?

„Tak pro nás to náročné asi nebylo, ale bylo to trošičku složitější, protože ten materiál byl opravdu hodně poškozený. Takže byl křehký a rozpadal se.“

A jak dlouho to přibližně trvalo?

„No, dělalo se to asi 14 dnů.“



Konzervátorka Renata Soldánová (vlevo) při rozhovoru

Co si o tomto nálezu myslíte?

„Já, jako osobně nevím, co bych Vám k tomu řekla. Jsou to takové dva kousky, takových věcí máme spousty. Takže pro nás to až tak citové není, jako pro vás. Je to pro nás práce jako každá jiná.“

Jak se musíme dál starat o naše nálezy? Je potřebná nějaká zvláštní péče?

„To určitě. Mělo by to být uložené někde, kde nebude vlhko, dále by tam měla být nějaká konstantní teplota, ale zároveň by na dokumenty nemělo dopadat přímé sluneční světlo.“

S netypickými prostorami opavského okresního archivu, se smyslem a prací archiváře nás zase seznámil Mgr. Martin Sosna. Na naši návštěvu byl precizně připraven a s naším nálezem byl dokonale seznámen od ředitele okresního archivu Mgr. Marka Skupiena. S panem ředitelem jsme sice komunikovali pouze skrze email, nicméně byl to právě on, kdo nám dal erudované odpovědi na naše nezodpovězené otázky. Odrazil se od jmenného seznamu osob, jejichž stopy našel ve sčítacích arších z roku 1921. Vilém Pater, Stanislav Waligora, Maxmilán Kalus a Ervín Baier zde vystupují nejenom jako osoby žijící v Oticích, resp. v Hlavnici, ale především jako lidé hlásící se k české národnosti. Dále připomíná osudy české školy v Melči: „V roce 1935 se přestěhovala do novostavby (tato skutečnost byla pro výše uvedené muže podstatná, proto ji zaznamenali na listu). Po Mnichovu byla v říjnu 1938 evakuována, přestalo se v ní tedy vyučovat. Zpočátku sloužila jako skladiště, později, a to je velmi důležité, v ní byla umístěna Führerschule H. J., tedy škola pro příslušníky Hitlerovy mládeže. A právě proto musela být budova upravena. V učebnách byly zřízeny ložnice, dva záchody byly přeměněny v umývárny, dívčí pracovna byla rozdělena zdí na dvě části, ústřední šatny byly zrušeny a přeměněny na kuchyni, ve sklepě se zřídily sprchy. Podle mého názoru to byl právě ten okamžik (v r. 1939), kdy Pater a spol., kteří s největší pravděpodobností pracovali na stavebních úpravách, dotýcnou knihu se vzkazy uschovali, a tím vyjádřili protest proti okupaci. Samozřejmě to byl velmi odvážný čin, zvláště když se jednalo o budovu Hitler-Jugend, za který hrozily ty nejpřísnější tresty. Nuže, to je vše co Vám mohu k případu říci. Berte můj výklad samozřejmě jako pouhou konstrukci.“

Pro pomyslné uzavření našeho bádání po poselství nalezených písemných vzkazů si opět vypůjčíme slova odborníka, tentokrát pana archiváře Martina Sosny, jenž odpovídal na následující námi položenou otázku:

Náhled do popisného (sčítacího) archu z roku 1921, kde figuruje jméno Viléma Patra



Pan archivář Mgr. Martin Sosna při naší exkurzi v opavském okresním archivu

Myslíte, že nám něco podstatného uniklo? Přece jen velká část vzkazu chybí?

„Nelze to vyloučit, ale je vůbec fajn, že se toto dochovalo. A jak už psal pan ředitel, tak si myslím, že to svědčí o odvaze těch českých obyčejných lidí, v uvozovkách z obyčejného venkova. Sice pracovali přímo pro Němce, ve škole dělali ty stavební úpravy, ale přesto chtěli nějak vyjádřit protest a nesouhlas s tím, jaké poměry teď zrovna jsou.“

Co tedy dodat na závěr? Snad jenom tolik, že i na obyčejném venkově žili a žijí lidé, kterým nechybí odvaha, odhodlání a smysl pro spravedlnost. O to krásnější to bylo a je, že to bylo ve spojení se školou, která našim předkům dávala a nám stále dává jednu z nejušlechtlejších věcí, kterou nám nikdo nikdy nevezme a kterou budeme využívat celý svůj život, a to vzdělání.

Jana Klapetková